

Sõidueksami esimeses järgus eksamineeritavale esitatavad nõuded ja tema tegevuse hindamine

1. T-kategooria mootorsõidukijuhi sõidueksami esimese järgu ülesanded ja hindamise üldnõuded:

1.1. Sõidueksami esimeses järgus peab eksamineeritav oskama valitseda masinat, parkida ning sooritada sõiduülesandes nõutud harjutused.

1.2. Sõiduülesanne koosneb kahest alljärgnevast harjutusest, kusjuures harjutus „Masinrongi tagurdamine boksi pöördega ja boksisst väljasõit“ on kohustuslik:

- 1) edaspidi slaalomi sõitmine;
- 2) tagurpidi slaalomi sõitmine;
- 3) tagurdamine boksi pöördega;
- 4) masinrongi tagurdamine boksi pöördega ja boksisst väljasõit;
- 5) masina või masinrongi tagurdamine otsesuunas.

Teise harjutuse valib eksamineerija ülaltoodud harjutuste hulgast. Sõidueksami esimeses järgus kontrollitakse haagise külge- ja lahtihaakimist.

1.3. Vea ilmnemisel on lubatud harjutuse üks korduskatse. Korduskatse ebaõnnestumisel loetakse sõidueksam mittesooritatuks.

1.4. Sõidueksam loetakse mittesooritatuks, kui

1. eksamineeritav tekitab mis tahes harjutuse sooritamise käigus liiklusohutliku olukorra, ohustab inimest või sõidukit;
2. kui ettenähtud kujundite läbimisel puudutatakse või sõidetakse kujundit tähistavasse piirdesse (piirdekoonusesse).

1.5. Harjutuste kujundid peavad olema tähistatud piirdetähistega (piirdekoonustega).

1.6. Sõidueksamite vastuvõtmisel peab eksamineerija jälgima ohutusnõuete täitmist masina käivitamisel, sõidul, haagise külge- ja lahtihaakimisel, tagurdamisel ja pöördel. Ohutusnõuetest mittekinnipidamisel ja ohtliku olukorra tekitamisel loetakse sõidueksam mittesooritatuks.

2. Traktori- ja liikurmasinajuhi sõidueksami esimese järgu harjutuste skeemid, nende selgitus ja hindamine.

2.1. Masina käivitamine ja sõidu alustamine

2.1.1. Harjutuse sisu:

- 1) masina käivituseelne kontroll ja ettevalmistus;
- 2) masina käivitamine ja tööseadmete korrasoleku hindamine;
- 3) masinasse sisenemine ja sõidu alustamine.

2.1.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) ohutustehnika nõuete rikkumine masina käivitamisel;
- 2) ohutusnõuetest mittekinnipidamine masinasse sisenemisel ja tööseadmete korrasoleku ebaõige hindamine;
- 3) mittesujuv sõidu alustamine.

2.2. Edaspidi slaalomi sõitmine

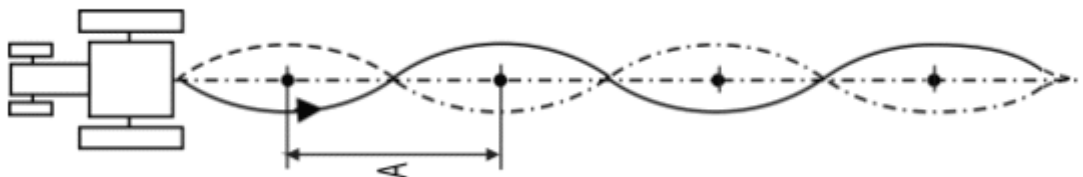
2.2.1. Harjutuse sisu:

Läbida rada slaalomisõiduga, möödudes järjestikustest kujunditest kord ühelt kord teiselt poolt.

2.2.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) kujundite vahelejätmine;
- 2) ette antud slaalomiraja piiridest välja sõitmine.
- 4) lisamanöövri kasutamine.

2.3. Tagurpidi slaalomi sõitmine

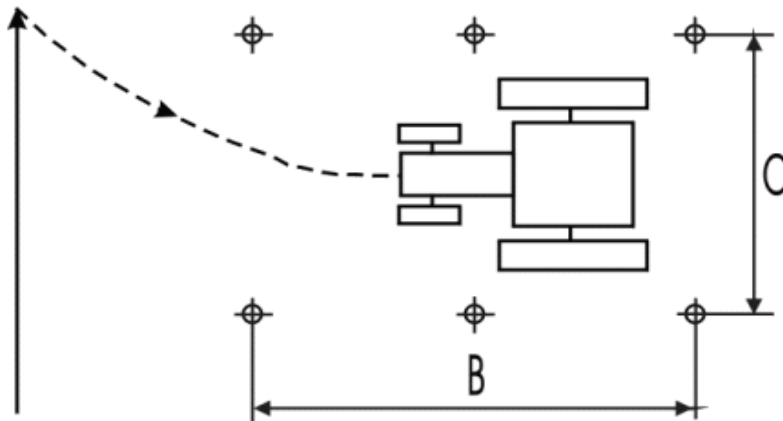
2.3.1. Harjutuse sisu:

Läbida rada slaalomisõiduga, möödudes järjestikustest kujunditest kord ühelt kord teiselt poolt

2.3.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) kujundite vahelejätmine;
- 2) ette antud slaalomiraja piiridest välja sõitmine;
- 3) lisamanöövri kasutamine.

2.4. Tagurdamine boksi pöördega

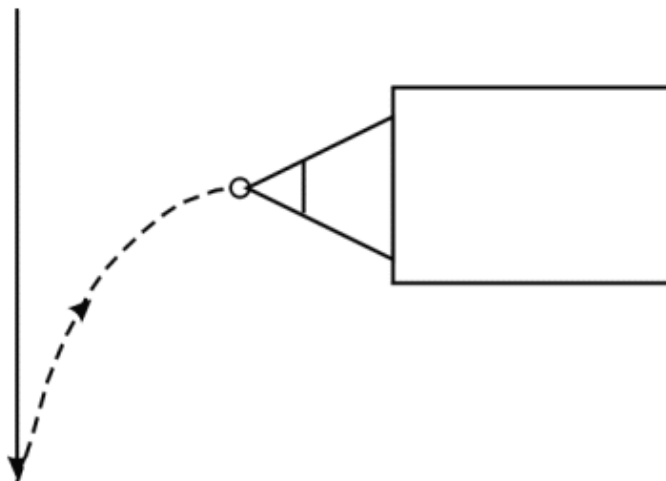
2.4.1. Harjutuse sisu:

Masin tuleb tagurdada boksi pöördega ning seejärel boksis peatuda ning sealt uuesti välja sõita. Boksi sõidu ja sealt väljasõidu suuna määrab eksamineerija.

2.4.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) masina mis tahes osa läheb üle boksi tähistava ääre;
- 2) mittesujuv (hüppeline) sõitmine;
- 3) harjutuse sooritamisel ettenähtud piiridest väljumine;
- 4) lisamanöövri kasutamine.

2.5. Haagise külgehaakimine

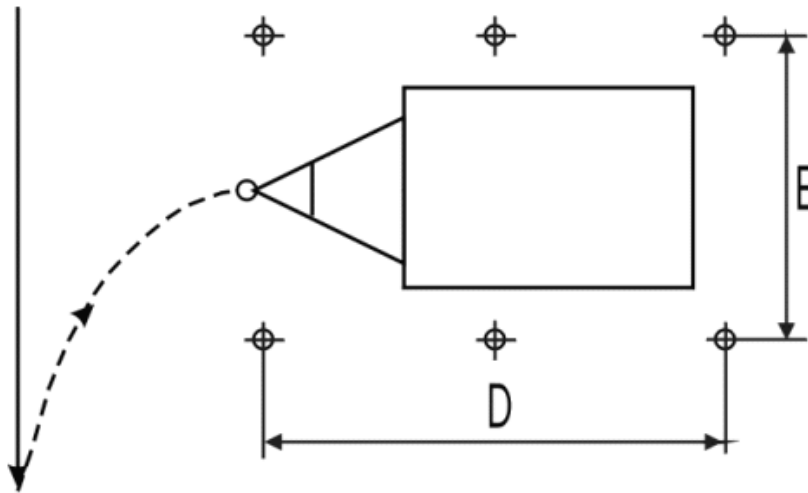
2.5.1. Harjutuse sisu:

Tagurdamine haagise juurde ja selle ühendamine masinaga.

2.5.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) lisamanöövri kasutamine;
- 2) ohutusnõuete eiramine.

2.6. Masinrongiga tagurdamine boksi pöördega ja bokstist väljasõit

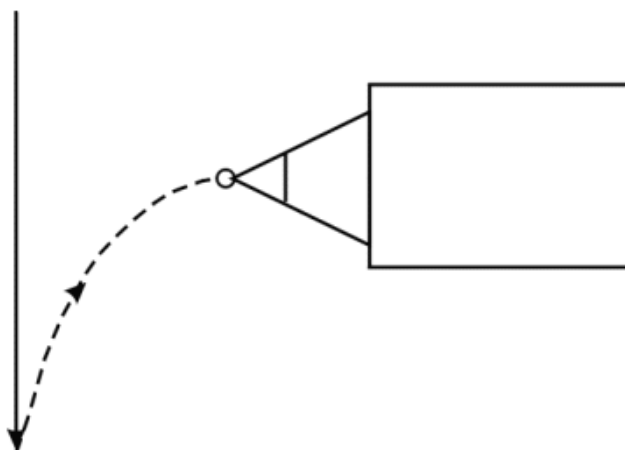
2.6.1. Harjutuse sisu:

Masin koos haagisega tuleb tagurdada boksi pöördega ning seejärel boksis peatuda ning sealt uuesti välja sõita. Boksi sõidu ja sealt väljasõidu suuna määrab eksamineerija. Lubatud on ühe lisamanöövri kasutamine sõidutrajektoori korrigeerimiseks (kuni masinrongi pikkuse ulatuses).

2.6.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) masina mis tahes osa läheb üle boksi tähistava ääre;
- 2) mittesujuv (hüppeline) sõitmine;
- 3) harjutuse sooritamisel ettenähtud piiridest väljumine.

2.7. Haagise lahtihaakimine

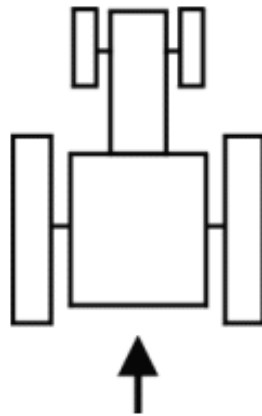

2.7.1. Harjutuse sisu:

Tagurdamine koos haagisega platsile, kus haagis ühendati masinaga ning haagise lahtiühendamine.

2.7.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) lisamanöövri kasutamine;
- 2) ohutusnõuete eiramine.

2.8. Sõidu lõpetamine ja masina seiskamine

2.8.1. Harjutuse sisu:

Masinaga stardijoonele sõitmine. Masina peatamine ja mootori seiskamine ettenähtud kohas.

2.8.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) masin ei jää risti stardijoonega;
- 2) masina manööverdamine stardijoonel;
- 3) masina ebaõige seiskamine ja väljumine masinast (ohutusreeglitest mittekinnipidamine).

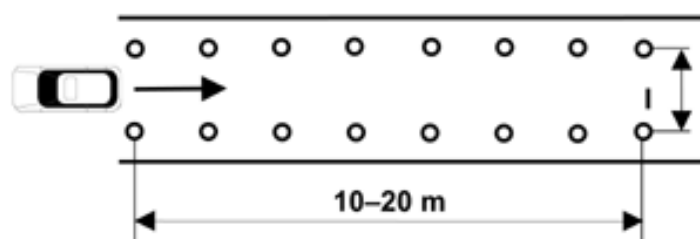
2.9. Tagurdamine otsesuunas

Harjutuse sisu

Tagurdada masinaga (masinrongiga) sirgjoonelisel 10–20 m ja peatuda nii, et sõiduki pikitelg on paralleelne tee äärega.

4.3.2. Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) ettenähtud sõidujoonest märgatav kõrvalekaldumine;
- 2) peatumine mitteparalleelselt tee äärega;
- 3) mittesujuv (hüppeline) sõitmine.

3. Traktori- ja liikurmasinajuhi sõidueksami esimese järgu harjutuste sooritamisel kasutatavate kujundite mõõdud:

Tabel

Mõõtetähised	Traktor/liikurmasin
A*	1,5–2 masina pikkust
B	masina pikkus + 1 m
C	masina laius + 0,5 m
D	masinrongi pikkus + 1 m
E	masinrongi laius + 1 m

* olenevalt masina roolisüsteemi ehitusest ja masina konstruktsioonist

4. Masina ohutuse kontroll

Sõidueksami sooritamise eelduseks on eksamineeritava oskus viia iseseisvalt läbi masina ohutuse kontroll liiklusohutuse printsiipidest lähtudes. Eksamineeritav peab oskama kontrollida ja hinnata sõiduki tulede, rataste ja nende rehvide, pidurite, turvavarustuse või turvaseadmete, tuuleklaasi ja selle puhastussüsteemide, tahavaatepeeglite ning juhiistme vastavust nõuetele.